

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון	—	עיון בתורה (ספר שמות עם מפרשים)	—	(16×3)	—	48 נקודות
פרק שני	—	עיון בנביאים אחרונים	—	(9×4)	—	36 נקודות
פרק שלישי	—	עיון בכתובים	—	(8×2)	—	16 נקודות
				סה"כ	—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד. בפרק השלישי יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיטות (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיטות" בראש כל עמוד טיטות. רישום טיטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

◀ **המשך מעבר לדף**

השאלות

פרק ראשון — עיון בתורה (ספר שמות עם מפרשים) (48 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 1-4 (לכל שאלה — 16 נקודות).

1. שמות, י"ב, א'-ד'

א. (1) "ויאמר ה' אל משה ואל אהרן" (פסוק א').

לפי רש"י, מדוע דווקא עכשיו ה' מדבר גם אל אהרן?

(2) "דברו אל כל עדת ישראל" (פסוק ג').

לפי רש"י, מדוע ה' אומר "דברו" בלשון רבים, אם בעבר ציווה על משה "אתה תדבר"

(שמות, ז', ב')?

(5 נקודות)

ב. "החדש הזה לכם... ראשון הוא לכם לחדשי השנה" (פסוק ב').

לפי רמב"ן, הסבר מדוע התורה מצווה למנות את החודשים מניסן.

(5 נקודות)

ג. "ואם ימעט הבית מהיות מִשֶׁה" (פסוק ד').

(1) על איזה מצב מדובר בפסוק? ענה לפי הפשט ולפי הדרש ברש"י.

(2) על איזו מילה בפסוק מתבסס הדרש?

(6 נקודות)

2. שמות, ט"ו, כ"ה-כ"ז

א. "שם שם לו חק ומשפט ושם נְסֵהוּ" (פסוק כ"ה).

(1) לפי רש"י, מה לימד משה את העם בַּמֶּרֶה?

(2) לפי רש"י, מה היה הניסיון במרה?

(5 נקודות)

ב. "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך בַּיּ אֲנִי ה' רַפְאֵךְ" (פסוק כ"ו).

הסבר כיצד סוף הפסוק מנמק את ההבטחה "כל המחלה... לא אשים עליך", לפי הפשט

ולפי הדרש ברש"י.

(5 נקודות)

ג. עיין בפסוק כ"ז.

מהי השאלה של רמב"ן על תוכן הפסוק, ומהי התשובה שהוא עונה על שאלה זו?

(6 נקודות)

3. שמות, כ', ח'-י"א

א. עיין בפסוק ח'.

לפי רשב"ם, את איזה "יום" התורה מצווה לזכור, וכיצד יש "לקדשו"? (5 נקודות)

ב. "ובנך ובתך" (פסוק י').

רש"י: "אלו קטנים".

לפי רש"י, איזו אזהרה נלמדת מן המילים "אתה ובנך ובתך", ומה ההכרח לפרש כך?

(6 נקודות)

ג. "על כן ברח ה' את יום השבת ויקדשהו" (פסוק י"א).

לפי רש"י, הסבר במה בירך ה' את יום השבת וכיצד קידש אותו. (5 נקודות)

4. שמות, כ"ד, י"ב-ט"ז

א. "עלה אל' ההרה והיה שם..." (פסוק י"ב).

לפי רש"י, מתי נצטווה משה לעלות להר, כמה זמן שהה שם, ומה מסר לו ה' שם?

(6 נקודות)

ב. "ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה" (פסוק י"ג).

לפי רש"י, היכן שהה יהושע בעת שעלה משה להר סיני?

מהי ההוכחה של רש"י לפירוש?

(5 נקודות)

ג. "וישכן כבוד ה' על הר סיני וכסהו הענן ששת ימים" (פסוק ט"ז).

לפי אחת הדעות שרש"י מביא, הסבר על אילו שישה ימים מדובר. (5 נקודות)

פרק שני – עיון בנביאים אחרונים (36 נקודות)ענה על ארבע מן השאלות 5-9 (לכל שאלה – 9 נקודות).שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.**5. ישעיה, ב'****א.** "בית יעקב לכו ונלכה" (פסוק ה').

מי הם הדוברים בפסוק זה, ומה הקשר בין פסוק ה' ובין פסוקים א'-ד'? (3 נקודות)

ב. "כי נטשתה עמך בית יעקב" (פסוק ו').מדוע נטש ה' את עמו? בתשובתך פרט שני עניינים.

(3 נקודות)

ג. הסבר את הקריאה של הנביא בפסוק כ"ב. (3 נקודות)**6. ישעיה, מ"ד, ה'-ט'****א.** עיין בפסוק ה'.הפסוק מזכיר ארבע קבוצות של אנשים. מי הן ארבע הקבוצות האלה? (3 נקודות)**ב.** הסבר את פסוק ז'. (3 נקודות)**ג.** "ואתם עֲדִי" (פסוק ח').

"ועדיהם" (פסוק ט').

מי הם העדים בכל אחד מן הפסוקים, ועל מה הם מעידים?

(3 נקודות)

7. ירמיה, ב', י"ג-י"ח**א.** עיין בפסוק י"ג.מה הן שתי הרעות? בתשובתך הסבר את המילים "בָּאֵרוֹת בָּאֵרֶת נִשְׁבְּרִים". (3 נקודות)**ב.** עיין בפסוק י"ד.

הסבר את התמיהה של הנביא. (3 נקודות)

ג. "מה לך... לשתות מי שחור... לשתות מי נהר" (פסוק י"ח).

מה מבטאת שתיית מי השיחור, ומדוע אין לשתות מהם? (3 נקודות)

8. יחזקאל, כ', א'-ט'

א. עיין בפסוקים א'-ג'.

מדוע באו זקני ישראל לשבת לפני יחזקאל? (3 נקודות)

ב. "התשפוט אתם" (פסוק ד').

באר את המילה "התשפוט", וכתוב לשם מה הנביא מספר לזקנים את עניין יציאת מצרים.

(3 נקודות)

ג. עיין בפסוקים ה'-ט'.

איזה פגם היה בישראל לפני שיצאו ממצרים, ומדוע הוציא אותם ה' ממצרים למרות זאת?

(3 נקודות)

9. יחזקאל, ל"ו, כ'-כ"ז

א. "ויבוא אל הגוים אשר באו שם ויחללו את שם קדשי" (פסוק כ').

איזה חילול שם ה' נגרם מן הגלות של עם ישראל בין הגויים? (3 נקודות)

ב. רד"ק לפסוק כ"ה: "זורקתי" — דרך משל. כמו שהטמא נטהר במים שטובל בהם ובהזאת

מי חטאת כן הטמא מעוונות נטהר בכפרה".

לפי רד"ק, מה הם "מים טהורים" הנזכרים בפסוק וממה הם מטהרים, לפי המשל ולפי

הנמשל? (4 נקודות)

ג. "ונתתי לכם לב חדש" (פסוק כ"ו).

"ואת רוחי אתן בקרבכם" (פסוק כ"ז).

הסבר מהו הלב החדש ומהי הרוח שייתן ה' לעם ישראל. (2 נקודות)

פרק שלישי – עיון בכתובים (16 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 10-12 (לכל שאלה – 8 נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

10. תהלים, כ"ט, ט'-י"א

- א. "קול ה' יחולל אילות" (פסוק ט').
מהו הנמשל של מילים אלו? (3 נקודות)
- ב. עיין בפסוק י'.
על איזו תקופה מדבר הכתוב, ומה הקשר בינה ובין המבול? (3 נקודות)
- ג. ה' עז לעמו יתן" (פסוק י"א).
מהו העוז המוזכר בפסוק? (2 נקודות)

11. תהלים, ל"ג, י"ג-כ"ב

- א. עיין בפסוקים י"ג-ט"ז.
על איזו הנהגה של ה' מדובר בפסוקים אלה, ואיזו ראייה להנהגה זו מופיעה בפסוק ט"ז? (3 נקודות)
- ב. עיין בפסוקים ט"ז-י"ז.
מהו ה"שקר" של הַסּוֹס, ומהו הקשר בין פסוק י"ז ובין פסוק ט"ז? (2 נקודות)
- ג. הסבר את פסוק כ"ב בהקשר לפסוקים י"ב-כ"א. הדגם את הרעיון העולה מן הקשר הזה באמצעות פסוק אחר במזמור. (3 נקודות)

12. תהלים, מ"ח, ב'-י"ב

- א. עיין בפסוקים ב'-ג'.
על מה ה' "מהלל מאד", ועל מה "משוש כל הארץ"? (3 נקודות)
- ב. עיין בפסוקים ה'-ט'.
לשם מה "נועדו" המלכים, ומה הם ראו? בתשובתך התייחס לפסוק ח'. (2 נקודות)
- ג. הסבר את פסוק י"ב. (3 נקודות)

בהצלחה!